

שבת
תשובה!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

זיווג שני - ילדים

המצב המשפחתי הוא גורם חשוב מאד ולפעמים מכריע בקבלת ההחלטה. ילדים הם נושא מאד רגיש, והדבר תלוי גם בגילם.

ילדים צריכים אבא ואמא כדי לאזן אותם נפשית. הם זקוקים לעוצמה והסמכותיות של האבא, וגם לרכות ולעדינות של האמא. הרכות והעוצמה יוצרים איזון בנפשם של הילדים והם גדלים בריאים.

הצורך של הילדים הקטנים בדמות אבהית הוא קריטי ולכן הם מפעילים לחץ על האמא להתחנך מהר. גם כאשר הילדים נמצאים בחזקתו של האבא, חסרה להם ההשלמה של הדמות האימהית.

מצב לחוץ זה של רצון לדאוג לילדים עלול לגרום להורה לבחור לו בן/ת זוג בפזיזות ובחוסר שיקול דעת. לכן עלינו להיות שקולים ומתונים מצד אחד ולא להיות אדישים ואיטיים מצד שני.

מורכבות זו, מחייבת את המועמדים לדון וללבן את הנושאים העיקריים הבאים: א. קווים לחינוך משותף. ב. עד כמה ומתי לתת לצד השני מרחב פעולה. ג. ליישר קו, ולהיות חזית אחידה מול הילדים. ד. אירוח של הילדים של הצד השני בשבתות או בימי חול.

כשיש ילדים קטנים ורכים, יש לבחור בן זוג עדין ומתחשב, בעל סבלנות רבה שיאמץ ילדים אלו. מפגשים בין המועמד לבין הילדים אינם מיותרים, צריך לבחון את הכימיה ביניהם, את שיתוף הפעולה ואת אופי החיבור ביניהם. אם מגלים שאין קשר ביניהם יש לבחון את הקשר מחדש.

במשך הפגישות עלינו לקבוע כללי התנהגות כלפי הילדים. הילדים חייבים להבין שנכנסים לתמונה אבא או אמא חדשים, ועליהם לקבל את מרותם. בן הזוג שהם ילדיו חייב לאפשר מרחב פעולה לצד השני כדי שישלים להם את הדמות החסרה.

לשם כך על בני הזוג המיועדים לדבר בפתיחות, לפרט את מרחבי הפעולה, ולדון בתרחישים עתידיים כדי להגיע למערכת מוכנים.

כמובן שיש לשוחח עם הילדים מספר שיחות ולהכינם למצב החדש כדי שהנחיתה תהיה רכה.

כשיש ילדים גדולים, המצב כבר יותר מורכב. מצד אחד, הבגרות היחסית שלהם מקלה עלינו כי הם כבר סיגלו לעצמם דפוסי חיים פחות או יותר, והם זקוקים פחות לדמות השניה.

ומצד שני, זה עלול להגביל, כי גידול ילדים בגיל ההתבגרות בדורנו הוא נושא מורכב. האבא או האמא החדשים עלולים להיתקל באנטי חזק מאד מצידם ואפילו באמירות מפורשות כמו 'אתה לא אבא שלי', 'את לא אמא שלי', 'אל תתערב/י... וכו'.

הדבר עלול גם לגרום לסכסוכים בין בני הזוג. בני הזוג צריכים להיות מוכנים לצורת התנהגות או התבטאות כזו, ועליהם לדון על כך במפגשים.

(מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע

ברוך אתה בבואך

"וַיִּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם... - פירש רש"י את המילים בן מאה ועשרים שנה אנכי היום: 'היום מלאו ימי ושנותי, ביום זה (הכוונה ז' אדר) נולדתי וביום זה אמות.'

הבית ישראל כתב שהתקיים במשה רבינו הפסוק: "בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִבְרַךְ אֶתְּךָ בְּצֵאתְךָ", שיהיה יציאתך מן העולם בלי חטא כביאתך לעולם. וזה ענין חשבון הנפש של כל ישראל קודם התחדשות השנה. ע"כ, כלומר, שתהיה יציאתך מן השנה הקודמת כביאתך לשנה החדשה. ראש השנה ויום הכיפורים שאדם נעשה נקי ושב בתשובה וזה הכוונה שיהיה היציאה כביאה.

עוד אפשר לומר על מה שאמרו במסכת סוכה בענין שמחת בית השואבה 'תנו רבנן: יש מהן אומרים: אשרי ילדותנו שלא ביישה את זקנותנו, אלו חסידים ואנשי מעשה. ויש מהן אומרים: אשרי זקנותנו שכפרה את ילדותנו, אלו בעלי תשובה. אלו ואלו אומרים - אשרי מי שלא חטא, ומי שחטא ישוב וימחול לו'. ביאור המאמר - יש שאמרו 'אשרי ילדותנו שלא ביישה את זקנותנו', כלומר, שבילדותו הם לא עשו מעשי שובבות ונעויות וכשהזדקנו הם לא ביישו את זקנתם. כי פעמים רבות האדם בילדותו ובחרותו עושה כאלה עבירות קשות וכשהוא זקן ונוצר בכך הוא מתבייש. ואלה לא עשו בילדותם מעשים שיביישו את זקנתם שהיא בתורה. ויש כאלה שלעת זקנה מתיישבים בדעתם ומתנהגים בצורה נאותה ומכפרים על מעשי הנעויות שלהם.

עוד אפשר לומר על אותו משקל אשרי זקנותנו שלא ביישה את ילדותנו, שיש אנשים שלעת זקנתם מאבדים את שכלם ופורשים מדרך התורה והמצוות ובהם הם מביישים את ילדותם ובחרותם שהיו עוסקים בתורה ובמצוות וביראת שמים. לכן צריך לדאוג וגם לעת הזקנה יהיה האדם עובד את ה'. וגם על זה ניתן לומר: "בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּצֵאתְךָ."

"וְהָיָה אִפִּי בּוֹ בַיּוֹם הַהוּא וְעֵזְבֵתִים וְהִסְתַּרְתִּי פְּנֵי מַהֵם ... וְאֲנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פְּנֵי בַיּוֹם הַהוּא... - כלל גדול בילדנו היכא דכתיב ביום ההוא, בימים ההם, הנה יום בא, הרמז על אחרית הימים. וכאן כתוב שיהיה הסתר פנים גדול עד שיאמרו: "על פי אֵין אֶלְקֵי בְּקִרְבָּנוּ... וכן מצאנו מספר פעמים בהיסטוריה שמחמת גודל הצרות אנשים שאלו היכן הקב"ה.

ולעניות דעתי אפשר לומר שדווקא מתוך הסתר הפנים מתגלית ההשגחה האלוקית. לדוגמא: ימי החורבן של בין המצרים שעל זה אמר הנביא ירמיה במגילת איכה: "כָּל רִדְפֵיהֶּ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים" שהאויבים מצליחים להזיק לנו דווקא בזמנים האלה. הכיזת? כאשר בני ישראל היו במדבר נאמר: "וַיִּתְּשָׂא כָּל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם וַיִּבְכוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא". 'אמר רבה אמר ר' יוחנן (אותו היום ערב) תשעה באב היה. אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות'.

ובאמת האסונות היותר גדולים קרו בדיוק בתשעה באב. זה היום שבו נחרב בית המקדש בראשונה ובשנייה, בו ביום חרבה העיר ביתר שהיו בה מיליוני יהודים, העיר ירושלים נחרשה באותו יום. ובהמשך ההיסטוריה, ביום זה היה גירוש יהודי אנגליה, גירוש יהודי ספרד ופורטוגל, גירוש יהודי 'גוש קטיף'. איך אומות העולם יודעים להציק לנו דווקא בתאריך מסוים? הרי אין להם לוח שנה עברי והם גם לא יודעים מה זה 'תשעה באב', אבל הם יודעים לעשות לנו צרות דווקא בתאריך הזה. מכאן למדנו שישנה השגחה מדויקת שהדברים הללו יקרו בזמן מסוים.

אם כן מי שמסתכל על ההיסטוריה יכול לומר מצד אחד "על פי אֵין אֶלְקֵי בְּקִרְבָּנוּ", ואם הוא יסתכל נכון על ההיסטוריה הוא יוכל לומר מצד שני שיש השגחה דווקא בזמן הסתר פנים. ועל זה נאמר "כִּי לֹא יִטֵּשׂ ה' עֲמוֹ וְנִחַלְתּוּ לֹא יִעָזֹב".

שבת שלום - אבנר קוואס

דייג ופרופסור שטים בסירת הדייג. הפרופסור: "סלח לי, האם אי פעם למדת פיזיקה?" הדייג: "לא". "אז כנראה שהפסדת רבע מהחיים שלך. ומתמטיקה למדת?" "גם לא". "אז תדע לך שהפסדת חצי מהחיים שלך! מה עם מחשבים?" "גם לא". "אז תתבייש לך! הפסדת שלושה רבעים מהחיים שלך!!" לפתע מתחילה סופה ומעיפה את שני האנשים למים. הדייג שוחה לעבר קרש צף ונתפס עליו בזמן שהפרופסור מתחיל לפרפר. הדייג: "תגיד לי, אתה יודע לשחות?" הפרופסור (בולע מים): "ל... ל... לא". הדייג: "אז אני שמח להודיע לך שהפסדת את כל החיים שלך!!!"

בדיחה

תקשורת עם ילדים

כיום התקשורת של ההורים עם הילדים לוקה בחסר ממספר סיבות: צוק העיתים, קשיי הפרנסה, הורים מתבגרים... ונוסיף לכך שהיום ישנם כאמור מכשירים סלולריים, שלקחו לנו את הזמן של התקשורת עם הילדים.

לדוגמא: אמא דיברה בטלפון עם החברה, והילד שלה שלומד בכיתה ד' חזר מהלימודים. שלום אמרה לו אמא והמשיכה לשוחח בטלפון. לאחר כרבע שעה הוא ניסה שוב: אמא, והיא אמרה לו: אני מדברת... לאחר כחצי שעה הוא איבד את הסבלנות ואמר לה: אמא, אני רוצה לדבר איתך... היא אמרה לחברה: חכי רגע, פנתה אל הילד ואמרה לו: אתה חצוף, אין לך כיבוד אב ואם, אמא בטלפון, ואתה מפריע, אתה ילד חצוף...

קוראים יקרים, מה דעתכם, האם הילד חצוף, או שאמא שלו לא בסדר? התשובה לכך ברורה. אמא יקרה - האם לילד שצריך את אמא, קוראים ילד חצוף?

וחוץ מזה, מה חשוב לך יותר, שיחת הטלפון או הילד? אם אמא רוצה לדבר בלי הפסקה, אולי עדיף שתישאר רווקה, ואף אחד לא יפריע לה לדבר.

אבל אני בשיחה, טענה האמא. אז מה אם את בשיחה, תאמרי לחברה ציפי, הילד חזר מהלימודים, אחזור אליך בעוד שעה. מדוע קשה לומר משפט כזה, מה הבעיה לשחרר את החברה, ולהתפנות לילד? אמא יקרה, קחי את הילד, חבקי אותו ותאמרי לו: כל כך התגעגעתי אליך, כמה שאני אוהבת אותך, ספר לי איך היה בלימודים היום. כמה הילד זקוק לחיבוק חם של אמא, ולהתייחסות ולהתעניינות לאחר שחזר הביתה מהרחוב הקר והמנוכר.

דוגמאות כאלה של דחיית הילדים מפני העיסוקים של ההורים נפוצות מאד, וקורות באלפי בתים. זה לא נובע מרעות, אלא מחוסר שימת לב והיסחפות אחרי המדיה והתקשורת.

ילד שלא מקבל תקשורת חיובית מההורים בבית, מחפש אותה ברחוב. והתוצאה, שהילד הופך להיות ילד רחוב. או להם להורים, אם הילד שלהם הופך להיות ילד רחוב, כבר לא צריך את הגהינום שם, כי הגהינום מגיע הביתה. ואם זו בת שנשרה, אז האמא לא מפסיקה לבכות ביום ובלילה. ואחרי זה, ההורים שואלים: 'איפה טעינו?'

זו הטעות! הם לא נתנו לילדים את תשומת הלב שהם זקוקים לה בבית, והיו מכורים לרצונות ולמדיה.

סיפור לשבת

רבי נחמן מברסלב זצוק"ל

"העיר אומן, ליל ר"ה, תפילת ערבית החגיגית זה עתה הסתיימה, הציבור נוהר אל עבר חדר האוכל, כל אחד תופס את מקומו, המקום בו יסעד את כל סעודות החג. גם אני התיישבתי לי במקום פנוי כלשהו. ליד, שמוני לב, יושב יהודי לא מוכר מבני עדות המזרח, ארשת פניו ענתה בו, כי הוא מבני עליה, אברך בן תורה, מאלה שמעדיפים לשבת בישיבה ולא לבלות את זמנם בנסיעות, אפילו לא לקברי צדיקים.

למחרת בסעודת הבוקר כבר לא יכולתי להתאפק ושאלתי אותו, בנימוס 'מה עושה כבודו באומן?' - 'אני? הוא עונה לי, 'באתי לרופא שלי'. 'מה הכוונה?' פתחתי זוג עיניים. וכך הוא סיפר: 'שמי יואב. הכול החל כאשר תקופה ארוכה חשתי ברע. לאחר בדיקות נשלחתי לפרופ' שלמון.

חששתי מאד, ממה שאני עלול לשמוע מפי הרופא. והנה נקראתי בשמי נכנסתי בחששות מרובות, הרופא בדק את תיקי, שאל מספר שאלות ולאחר דקות ארוכות פנה אליי ואמר: 'בעייתך היא חשוכת מרפא, ואין סיכוי להחלים ממנה, אך אם תקפיד ליטול בכל יום את התרופות, שארשום לך- ישנו סיכוי, כי תוכל להאריך ימים גם כך.' 'אי אפשר לתאר ולשער את הרגשתי. עולמי חרב עליי בשומעי בשורות אלו. מעתה אני אדם חולה שחיי תלויים מנגד אם אשכח לבלוע תרופות ואפילו למשך יום אחד בלבד. אט-אט אני מתאושש, משתדל למלא את חיי בתוכן, פיציתי את עצמי בבילויים. הפכתי לבליון והחלתי לטייל סביב העולם.

באחד מטיולי הגעתי לאפריקה וביליתי שם תקופה ארוכה, שם פגשתי את אשתי, ל"ע נוכריה. באותה תקופה הדבר לא הפריע לי כלל, החלטנו, כי איש באמונתנו יחיה ולא נתערב זה לזה בעניינים של אמונה ודת'. 'שנים חולפות, נולדה לנו בת שאומנם מקשה על הטוילים אך בכל זאת שיגרת החיים ממשיכה. טוילים ובילויים.

באחת ממסעותיי פגשתי קבוצה שסחבה אותו לאומן, אמנם השם "אומן" לא אמר לי כלום, אך מה אכפת לי, העיקר להיות בעוד מקום בעולם.

לאומן הגעתי בערב ר"ה, נכנסתי לציון הקדוש. הייתי בהלם למראה עיניי, אנשים רבים בוכים, צועקים, מתנענעים פורשים ידיהם אל על, מעולם לא ראיתי דבר כזה. שאלתי את אחד האנשים לפרש המחזה והלה הסביר לי על רבי נחמן מברסלב, על הבטחתו לאלו שיבואו להתפלל על ציונו.

נסחפתי, נשמתי התעוררה. היא משתוקקת, מבקשת, מחפשת. הרגשתי כי יש כאן איזושהי אמת. לא הייתי מסוגל להתאפק, והשתטחתי על הציון ובכיתי כפי שלא בכיתי מעולם.

לפתע קמתי וזעקתי: "רבי נחמן, אני מבטיח, שאם אתרפא ממחלתי ולא אצטרך לקחת תרופות יותר, אני אשמור שבת". חזרתי הביתה ולא סיפרתי לאיש דבר, קיבלתי החלטה אמיצה על דעת עצמי, להפסיק לקחת את התרופות.

'לאחר שבוע ללא תרופות, ביצעתי בדיקות, ובלב מלא חששות אני מקבל את התוצאות, "הכל תקין" ענה הרופא בקופת חולים, "אין לך שום מחלה". קיימתי את הבטחתי והתחלתי לשמור שבת. אולם כאשר הניצוץ מתעורר- אני לא מסתפק בכך.

כאשר אשתי מבחינה בשינוי, אני מעדכן אותה במה שקורה ומנסה להשפיע עליה ללכת בעקבותי, אך היא מזכירה לי את ההסכם בינינו: "אינני מתערבת לך בענייניך ואתה אל תתערב בענייניי". אינני יודע כיצד להתנהג, האם עלי להתגרש או לא? ומה בקשר לבתי? בצר לי פניתי למספר רבנים ושטחתי בפניהם את מצוקתי, אך פתרון לא קיבלתי.

לפתע צץ בראשי רעיון: 'אם באומן נושעתי בפעם הראשונה, אסע לשם לבקש ישועה נוספת'. מיד קמתי ונסעתי לאומן, הגעתי לציון והשתטחתי על הקבר, כאשר הודיתי לרבי על שהחלים אותי ממחלתי ובקשתי את עזרתו בעניין אשתי ובתי.

באחד הבקרים לאחר ששבתי שמוני לב כי אשתי נוטלת את ידיה של בתנו בת 6. "מדוע את עושה זאת?" שאלתי והיא הסבירה לי כי במשך התקופה האחרונה היא עוקבת אחריי וכאשר ראתה את נועם דרכי, החליטה ללמוד יהדות והיא הצטרפה לסמינר - וזהו אחד הדברים, שהיא למדה שם, כעת היא שוקלת ברצינות את עניין הגיור.

כיום, אני חי ב"ה עם אשתי, שהתגיירה ולומד באחת הישיבות הקדושות במרכז הארץ. 'כעת אתה מבין, מה אני עושה כאן?', שואל-קובע האברך שלצדי.

(פניני עין חמד)

להזמנת הרב להרצאות וכנסים

ניתן ליצור קשר בטלפון
1599-59-59-39

קו ההלכה הספרדי הארצי

3030 * | 073-7-860-860

רב קווי | בעלות שיחה רגילה

2 שלוחה

מענה טלפוני לשאלות בעניני שלום בית וחינוך ילדים, עם יועצים מומחים שע"י הרב **אבנר קוואס** שליט"א
בין השעות 09:00-23:00

1 שלוחה

מענה טלפוני לשאלות בהלכה שע"י מורי הוראה הפוסקים ע"פ פסקי מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל, בנשיאות חבר מועצת חכמי התורה הגאון הגדול הרב דוד יוסף שליט"א
24 שעות ביממה רצוף

שיעורים בפרשת שבוע מטובי המרצים בשלוחה 5